

Apraxía

Áhrif á hreyfiskipulag, tal og líkamsvitund

Ásta Birna Ólafsdóttir
ráðgjafi

Fjölmennt, símenntunar og þekkingarmiðstöð

Hvað er apraxía?

Aprexía er taugafræðileg röskun þar sem einstaklingur á erfitt með að framkvæma lærdar, viljastýrðar hreyfingar þrátt fyrir nægan vöðvastyrk og skilning

(Huang, 2025).

Heilasvæðin og hlutverk

- Supplementary Motor Cortex
→ skipuleggur viljandi hreyfingar
- Primary Motor Cortex
→ framkvæmir hreyfinguna
- Í apraxiu:
→ rof verður á milli skipulags og framkvæmdar

(Huang, 2025)

Apraxía

Hefur mikil áhrif á allt daglegt líf

Dyspraxía

Vægara form

Bæði hafa
áhrif á :

- að byrja
- framkvæma
- stilla
- stöðva hreyfingar

Mismunandi tegundir af apraxíu

Það eru til nokkrar mismunandi gerðir af apraxíu sem hafa áhrif á mismunandi líkamshluta.

Eins getur verið um eitt afbrigði að ræða í einu eða mörg á sama tíma.

(Gasnick, 2025)

Munnlegt málsto- *Buccofacial* *apraxia*

BUCCOFACIAL Aparaxia, stundum kölluð andlits- eða munnhols apraxia. Það er vanhæfni til að framkvæma andlitshreyfingar samkvæmt skipun, eins og að sleikja varir, flauta, hósta eða blikka.

MUNNLEGT málsto-l vísar til erfiðleika sem einhver á með að hefja og framkvæma þær hreyfingar sem þarf til að nota talað mál.

Þessi vandi kemur upp þrátt fyrir að það sé enginn veikleiki eða skerðing á nauðsynlegum vöðvum.

Útlíma hreyfi apraxía- *Limpkinetic* *apraxía*

Apraxia sem hefur áhrif á viljastýrða hreyfingu útlíma/ Limpkinetic apraxía, felur í sér vanhæfni til að hefja eða gera fínar, nákvæmar hreyfingar með höndum, handleggjum eða fótleggjum.

Samsett athafna apraxia- *Ideational* ✨ *apraxia* ✨

IDEATIONAL Apraxia er vanhæfni til að samræma athafnir með mörgum ólíkum hreyfi athöfnum, svo sem að klæða sig, borða og baða sig, jafnvel þó að hægt sé að framkvæma einstök skref í þessum röðum líkamlega.

Ekki vilja- eða skilningsleysi

✦ Einstaklingar með Apraxiu hafa hreyfigetu til að bregðast við skyn-áreiti, bregðast við skynjaðri hættu eða ánægju og gera hluti sem hafa verið mjög vel æfðir.

Hins vegar eiga þeir erfit með að hreyfi PLANA; þeir vita hvað þeir vilja gera, en rof verður á milli hugsunarinnar og AÐGERÐARINNAR.

Heilinn hefur margar leiðir þar sem hægt er að koma af stað ákveðinni hreyfingu, en allt eftir ákveðnu samhengi.

Heimildir

Gasnick, K. (2025, December 11). Apraxia types, examples, and treatments. Verywell Health.

<https://www.verywellhealth.com/what-is-apraxia-5218411>

Huang, J. (2025). Apraxia. In Merck Manual Professional Edition.

<https://www.merckmanuals.com/professional/neurologic-disorders/function-and-dysfunction-of-the-cerebral-lobes/apraxia>